

copyright

Kako
najbolje iskoristiti
IEC i ISO standarde

Vodič za korisnike o opcijama licenciranja
i poštovanja autorskih prava

Kako najbolje iskoristiti IEC i ISO standarde

Što je autorsko pravo?

"Autorska prava" odnose se na sva prava koja autori imaju nad svojim književnim i umjetničkim djelima. Ona omogućavaju vlasnicima da pažljivo kontroliraju način na koji se njihov rad koristi, distribuira, reproducira, prevodi itd. Konkretno, IEC i ISO standardi zaštićeni su švicarskim zakonom i autorska prava povezana s njima moraju se poštovati širom svijeta.

Pripremate se da koristite međunarodni standard i pitate se kako ga najbolje iskoristiti uz poštovanje njegovih autorskih prava? Zaštita autorskih prava u međunarodnim standardima je doista bitna za sam proces njihove izrade. Zbog toga Međunarodna elektrotehnička komisija (IEC) i Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO) štite svoje vlasništvo nad autorskim pravima za međunarodne standarde, njihove nacрте i druge publikacije. U ovoj knjižici ćete pronaći sve što trebate znati o ovoj temi.

Zašto je zaštita autorskih prava tako važan stup sustava standardizacije? Autorska prava omogućavaju IEC-u i ISO-u da zaštite upotrebu sadržaja međunarodnih standarda kako bi se očuvao integritet i vjerodostojnost tog sadržaja i omogućila njegova provjera, prevođenje kao i ažuriranje. To znači da su kupci i ostale zainteresirane strane uvijek sigurni da će dobiti pravu stvar kada koriste standarde IEC-a, ISO-a i njihovih nacionalnih članova.

Pored toga, autorska prava u međunarodnim standardima podržavaju proces izrade standarda kroz njihovu prodaju. Prodaja standarda jamči da se sustav financira tako što korisnici koji imaju korist od standarda plaćaju za njihovo korištenje. Na taj način se smanjuju troškovi sudjelovanja u izradi standarda, što omogućava uključivanje velikog broja zainteresiranih strana i onemogućava da određeni pokrovitelji imaju nepotreban utjecaj na sustav.

Želite znati više ?

Za više informacija o IEC-ovim i ISO-ovim poslovnim modelima i njihovoj dodatnoj vrijednosti za krajnje korisnike širom svijeta, pogledajte Odjeljak 6. članka pod nazivom Upotreba i reference na IEC i ISO standarde u javnoj politici.

Pa započnimo!

Osnovne opcije za vaše svakodnevene potrebe

IEC-ove i ISO-ove međunarodne standarde i druga izdanja možete kupiti od nacionalnog člana u vašoj zemlji:

- Pronađite svog člana IEC-a i njegove kontakt podatke na www.iec.ch/members
- Pronađite svog člana ISO-a i njegove kontakt podatke na www.iso.org/members

NAPOMENA: Nacionalni član za Bosnu i Hercegovinu je Institut za standardizaciju BiH (www.bas.gov.ba)

Kupovina standarda od IEC-a

Ako kupujete standarde od IEC-a, bitne informacije o tome kako se koristi međunarodni standard naći ćete na informativnoj stranici o prednarudžbama i u Ugovoru o dozvoli korisnika.

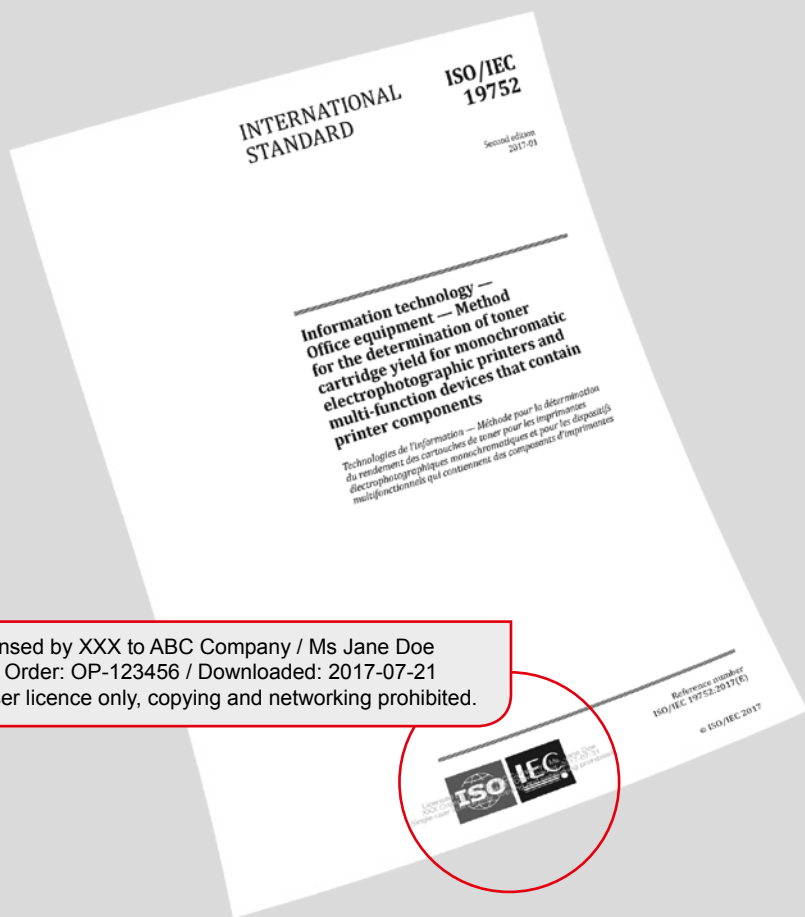
Kupovina standarda od ISO-a

Ako kupujete standarde od ISO-a, bitne informacije o tome kako se koristi međunarodni standard naći ćete u Ugovoru o dozvoli korisnika i u Uslovima prodaje.

Prema standardnim uslovima koje primjenjuju IEC i ISO uključena je i odredba da će dokument koji kupujete imati vodeni pečat koji vas identifikira kao ovlaštenog korisnika i koji ukazuje na neka od prava koja su vam dana.

Standardna dozvoljena upotreba uključuje prenošenje kopija publikacije koju ste kupili na sve svoje osobne uređaje (desktop, laptop, tablet, e-reader, pametni telefon itd.) sve dok ste vi jedini koji im mogu pristupiti. Također možete isprintati kopije koje su vam potrebne za osobnu upotrebu. Ako imate nedoumica oko bilo kakvih pitanja, obratite se odgovarajućem timu nadležnom za korisnike.

Primjer :

**Želite li na neki drugi način
koristiti međunarodni standard ?
Razgovarajmo!**

Ne plašite se razmišljati izvan utvrđenih okvira i jednostavno nam postavite pitanje. Želimo da budete u mogućnosti na najbolji način iskoristiti međunarodne standarde uz poštovanje njihovih autorskih prava.

Ispod su dani primjeri **mogućih opcija** o kojima možemo razgovarati:

Podijelite svoju kopiju ili napravite kopije svojim suradnicima

Možemo proširiti vašu originalnu korisničku licencu tako da možete napraviti više kopija koje možete dijeliti na poslu.

Objavite kopiju na vašem Intranetu

Nudimo rješenja za interno umrežavanje standarda na Intranetu trgovačkih društava koja nude isplativa i korisnička prava pristupa.

Obrazovna namjena

Možemo ponuditi niže cijene za obrazovne ustanove kako bismo promovirali upotrebu standarda.

Kopirajte dio standarda za interne vodiče ili priručnike tvrtke

Možemo vam ponuditi različite opcije ovisno o tome što imate na umu i koje elemente standarda želite koristiti

Kopirajte dijelove standarda za vašu knjigu ili softver

Sve dok su zakonska obavještenja uredno propisana i ispoštovani uslovi vaše dozvole preporučujemo vam da citirate standarde ili da uključite odlomak standarda. Za autorizaciju obratite se IEC-u ili ISO-u.

Gore su dani samo neki primjeri pa ako razmišljate o drugim načinima upotrebe o kojoj želite da razgovarate, ne ustručavajte se i pošaljite e-mail Institutu za standardizaciju BiH, stand@bas.gov.ba, IEC-ovom prodajnom timu na sales@iec.ch ili ISO-ovoj službi za korisničku podršku na customerservice@iso.org.

Kako izbjeći kršenje zakona o autorskim pravima?

Pročitali ste i prihvatili uslove dozvole prilikom kupovine međunarodnog standarda i riješili sva pitanja ili nedoumice koje ste imali s korisničkom službom. Što još možete učiniti da izbjegnute kršenje zakona o autorskim pravima?

Ispod je nekoliko primjera onoga što **ne smijete raditi**:

Ne distribuirajte standarde putem interneta

Drugim riječima to obuhvaća slanje standarda e-poštom, čuvanje standarda na hard diskovima, stavljanje standarda u cyber lockere ili na bilo koju drugu zajedničku platformu, uključujući Intranet, bez dozvole. Ni u kom slučaju vam nije dozvoljeno da omogućite besplatan javni pristup međunarodnom standardu na Internetu. Čak i „nedužno“ ili slučajno postavljanje međunarodnog standarda na Internetu može predstavljati kršenje zakona o autorskim pravima koje je kažnjivo zakonom. Ako imate bilo kakve sumnje, raspitajte se.

Ne reproducirajte ili ne dijelite standarde na bilo koji drugi način

Drugim riječima, to znači tiskanje ili fotokopiranje standarda i dijeljenje sa drugima, skeniranje papirne kopije ili korišćenje dijelova standarda u drugim dokumentima ili u softveru bez odobrenja.

Ne prevodite ili modificirajte standarde ni na koji način

To obuhvaća prevođenje dijela ili cijelog standarda na druge jezike, lektoriranje ili na drugi način promjenu dijelova dokumenata ili manipuliranjem sadržajem na bilo koji drugi način bez dozvole

Ne prodajte standarde bez autorizacije

Nelegalna distribucija standarda predstavlja stvarnu prijetnju sposobnosti da se zaštiti sadržaj u standardima i također može povećati rizik od pravljenja krivotvorina. IEC i ISO standarde prodaju isključivo IEC, ISO, njezini članovi i ovlašteni kanali distribucije

IEC i ISO pažljivo čuvaju međunarodne standarde u korist korisnika i sustava standardizacije u cjelini.

To znači da IEC, ISO i njihovi pripadnici veoma ozbiljno shvaćaju kršenje autorskih prava. Kada se međunarodni standardi nezakonito objave na Internetu, IEC i ISO davatelji internetskih usluga, koji se bore protiv piratstva ih pronađu i na kraju uklone. U nekim slučajevima, kršenje autorskih prava međunarodnih standarda dovelo je do pokretanja sudskih procesa, krivičnih sankcija i drugih pravnih postupaka koji se na nacionalnoj razini vode protiv prekršitelja. Ova koordinirana aktivnost IEC-a, ISO-a i njihovih članova protiv kršenja autorskih prava u međunarodnim standardima podržava ono što predstavlja ključni stup sustava standardizacije, zaštitu autorskih prava. Sada kada znate kako poštovati autorska prava u IEC-ovim i ISO-ovim međunarodnim standardima i zašto je to važno za standardizaciju, možete to iskoristiti na najbolji način!

O IEC-u

IEC je nezavisna, neprofitna organizacija koja okuplja 170 zemalja koje predstavljaju preko 99% svjetskog stanovništva i globalne proizvodnje energije. Neutralna i nezavisna IEC globalna platforma omogućava da 20 000 stručnjaka iz privatnog i javnog sektora surađuju i razvijaju najsuvremenije međunarodne standarde za podršku ekonomskom razvoju i zaštiti ljudi i životne sredine. IEC također koristi četiri sustava za ocjenjivanje usaglašenosti čiji članovi potvrđuju da uređaji rade onako kako je i obećano. Za više informacija posjetite www.iec.ch.

O ISO-u

ISO (Međunarodna organizacija za standardizaciju) je nezavisna, nevladina međunarodna organizacija, koju čine 163* nacionalna tijela za standardizaciju. Preko svojih članova ISO okuplja stručnjake koji razmjenjuju znanje i razvijaju dobrovoljne međunarodne standarde zasnovane na konsenzusu koji podržavaju inovacije i nude rješenja za globalne izazove. ISO je objavio više od 22 500 * međunarodnih standarda i srodnih dokumenata koji pokrivaju gotovo svaki sektor, od tehnologije do sigurnosti hrane, poljoprivrede i zdravstvene zaštite. Za više informacija posjetite www.iso.org.

* Siječanj 2019

**International Electrotechnical
Commission**

IEC Central Office
3, rue de Varembe
P.O. Box 131
CH – 1211 Geneva 20
Switzerland

iec.ch

**International Organization
for Standardization**

ISO Central Secretariat
Ch. de Blandonnet 8
Case Postale 401
CH – 1214 Vernier, Geneva
Switzerland

iso.org

© ISO, 2019
All rights reserved

ISBN 978-92-67-10972-5

**Institut za standardizaciju
Bosne i Hercegovine**

71123 Istočno Sarajevo

Trg Iliđanske brigade 2B

www: bas.gov.ba
e-mail: stand@bas.gov.ba

